

(Om die reden ook ben ik een radicale tegenstander van elke vorm van 'technische' hulpmiddelen bij live uitvoeringen. Zelfs de boventiteling bij opera verwerp ik omdat het een audiovisuele perceptie introduceert die er niets heeft te zoeken.) Maar kan wie echt beseft wat toneel, opera of film heeft betekend, hoe het op sociaal-cultureel vlak heeft gefunctioneerd, in een totaal gewijzigde sociaal-culturele context nog een toneelstuk, een opera, een ballet componeren dat pretendeert op dezelfde manier te functioneren? Wie wil nu museumkunst produceren?

De reden hiervoor is dat bij de podiumkunsten meer dan bij de andere kunsten de opvoering zo belangrijk is, en deze gebed is in de sociaal-culturele context. Ja meer: die context maakt er als het ware deel van uit. De zaal waarin de opvoering plaatsvindt, de ligging van die zaal in de grote stad of de provincieplaats, de gedragscodes die voorgeschreven worden en je permitteren een opvoering bij te wonen. Al dat en nog meer maken deel uit van de opvoering. En opnieuw, het is het anachronistisch gegeven, een op museale manier in stand gehouden gebeuren, dat voor een deel haaks staat op ons hedendaags leefpatroon. Ik,

als toeschouwer ben een deel van die archeologie: uitdagend en boeiend is dat.

Dat neemt niet weg dat er beslist uitzonderingen zijn, interessante, marginale fenomenen die de regel alleen maar bevestigen, en die regel is namelijk: 'dat het niet meer kan'. Want in de vorige tijden waren het niet de interessante uitzonderingen die de regel uitmaakten, maar was het de doorsneeproductie die relevant was en de kern van die kunst uitmaakte. De meesterwerken in de marge waren dan mooi meegenomen, als een soort extraatje.

In een tijd van industriële productie is het ambachtelijke een zeldzaam anachronisme geworden, terwijl het in vorige tijden de productievorm bij uitstek was. Natuurlijk heeft het zin om een ambachtelijke stoel te vervaardigen, alleen is die zin anders dan wanneer alle stoelen volgens deze wijze werden gemaakt.

10. Een paar decennia lang (!) heb ik op deze tekst zitten broeden. De aanzet ervan schreef ik in 1974 in *Streven*, in de maart-aprilnummers, onder de titel *Herontmoetingen met klassiekers I en II*. Ik beperkte me toen nog tot de klassiekers, maar de vraag stelde zich reeds hoe het verder met hedendaagse creaties voor een

anachronistische kunstvorm moest. De scheiding werd radicaal in verband met film. Het naar de film gaan, zoals dat driekwart eeuw had plaatsgevonden, kende in de laatste decennia zo'n grote wijziging dat ik het maken van films heb opgegeven en ook niet meer naar de film ga. Wel ben ik verplicht toe te geven dat mensen zoals d'Oliveira, Straub, Godard of Akerman met de moed der wanhoop blijven filmen en dat wat ze doen wel de moeite waard zal zijn. Het zijn de ambachtstlui van een filmproductie, die niets meer te maken heeft met wat filmproductie was. De activiteit van deze marginalen heeft ook iets zieligs. Ze doet me denken aan het gedrag van uitgestorven diersoorten in een dierentuin.

Hoe een lezer dit vertellen en verhinderen dat hij denkt dat mijn opvattingen alleen maar de uitingen zijn van een doemdenker? Want dat laatste is niet helemaal het geval: ik denk meer dan ooit dat de podiumkunsten een zin hebben.

De tekst van Rudi Laermans die op radicale wijze de kwestie belicht en door haar radicaliteit een deel van de problematiek opruimt, bod mij een geschikte kans. Mijn dank hiervoor.

KRITISCH THEATER LEXICON

PORTRETTE VAN PODIUMKUNSTENAARS

Anne Teresa
De Keersmaeker

Jan Fabre

Wim Vandekeybus

Marc Vanrunxt

Deze nieuwste dansportretten vertellen alles over de carrière van de choreografen die vanaf de jaren '80 furore maakten en de 'Vlaamse golf' mee gestalte gaven. Met een biografie, foto's, een overzicht en bespreking van het oeuvre.

Beschikbare cahiers:

deel	
1	Senne Rouffaer
2	Dries Wieme
3	Jan Walravens
4	Rudi van Vlaenderen
5	Tone Brulin
6	Julien Schoenaerts
7	Herman Teirlinck
8	Walter Tillemans
9	Anne Teresa De Keersmaeker
10	Jan Fabre
11	Wim Vandekeybus
12	Marc Vanrunxt

Gratis verzamelmap bij de bestelling van 4 boekjes!
1000 BEF voor 4 boekjes + gratis verzamelmap. 250 BEF per boekje.
Verzendingskosten worden afzonderlijk aangerekend.
Bestel bij het Vlaams Theater Instituut of vraag onze publicatiefolder.

VLAAMS THEATER INSTITUUT

SAINTELETESQUARE 19, 1000 BRUSSEL
TEL.: 02/201.09.06, FAX: 02/203.02.05
e-mail: vti@ecna.org <http://www.vti.be>

Het VTI wordt betaald door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Cultuur en is gesponsord door de Nationale Loterij en Océ.